

ABONY

Szerkesztőség
II-ik kerület 460. házszám,
ahová a lap szerkesztésével
illető közlemények kü-
lendők
—
Kéziratok vissza nem
adtnak

Kiadóhivatal
SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hír-
detések és ezeknek díjai,
valamint a felszólamlások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felölös szerkesztő:
TEMESEKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. BATTIK MIKLÓS.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 koronára.

Társadalmi alakok.

Irta: Csehát József.

II. „A tanár“ ur.

Persze, nem ama férfiakról szól az ének, akik silány javadalmazással, de annál nagyobb, szinte kimeríthetetlen idealizmussal tölcésézték annak idején belénk a tudományos képzettséget és teszik ma fiainkkal ugyanezt; kikről már az ókori költő is zenget: „Quem dii oderunt . . .!“ debogy is szölok ezekről, mivel ezekre is ráillik a közmondás, hogy azok köztük a legjobbak, kikről legkevesebbet beszélnek!

Egy más „tanár“-ról essék ma a szó; olyanról, aki csak a világvaros lápjában lehet honos, aki a világvárosi mocsár fenekén találja meg életfeltételeit, táp- és szívgyökerei csak ott hatolhatnak be mélyen.

A legszomorúbb a dologban, hogy a „tanár“ címet jogosan viseli; ezt meg nem vitathatja senki; mivel a királyi konzervatóriumon nyert zene-tanári diplomát. Ott ékeskedik ajtaján, egy fényesre csiszolt réztáblán: „N. N. zene- és színművészeti tanár.“ A második jelzőt igaz, csak bitorolja, de evvel nem törődik senki.

Ha belépünk, az első szobában trónol a titkár úr; voltaképen csendes üzlettárs. Egy sokat foglalkoztatott ügyvéd volt azelőtt, de egy ízben nem elég ügyesen hajózta körül a büntető törvénykönyvet, egy keveset raboskodott ezért Vacon, a diplomája meg elenyészett. — Különböztetve öt nyelven levelezik hibátlanul, s erre van az üzletben legnagyobb szükség.

A titkári hivatalból bejutunk a „tante-rembe.“ Egy kopott, foszladozó diván és egy — igazán jó zongora, valamint néhány szép az egész berendezés; a tanteremből a tanár úr magán lakásába nyílik az ajtó; ott találjuk a „nagyságos“ asszonyt, akinek ujjain, kézcuklóin, nyakán és fogaiban rengeteg sok arany van; vérvörös selyemből készült hálókötös az otthonkája, nyelvismeret tekintetében vetekedik a titkár úrral; sokat van úton, ismeri az egész és a fél világot.

A tanár úr is, meg neje is a lakásban csupán mint albérlők vannak bejelentve; főbérlő egy valaki! S miért van ez így? kérem csak azért, hogy esetleges bünvádi zár, avagy polgári foglalkás beálltakor az igényper annál könnyebben megindítható legyen, mert amilyen szegényes a tanterem,

annál pompásabb és pazarabb a magánlakás berendezése; hiszen kérem, a „zenetanítás“ busás jövedelmet hajt! . . .

Chopin, a halhatatlan Chopin, kinek zeneszerzeményein még ma is gyönyörködik a művelt emberiség, ugyan koplalt, amidőn Parisban zongoralecke adásból kellett megélnie; persze ő csak Chopin volt, de a mi emberünk, mondjuk Jakobsohn a neve, az nem koplal, az libamáj pasztétomot és csopaki rizlinget fogyaszt vacsorára, mivel ő „külömben“ ért a zenetanításhoz.

A tanár úr reggel kilenc óra tájban hagyja el a házat és első sorban egy ismert artistakavéházba megy, körülnézni. Aztán belép egy bérkaszárnnyába és egyenesen a házmesteri lakásba tart. Jerzsabekné, a házmesterné, bizalmas szíveséggel fogadja az előkelő külsejű és fellépésű urat; a széket is megtörli, mielőtt vele megkínálja. „Nos, van-e valami?“ kérdi az érkezett. „Egy volna már — feleli Jerzsabekné, a Lidi a második emeletről, csinos barna lány, igen szépen dalol; aztán volna még kettő, már beszéltem is velük, de még himeznek, hámoznak aféle paraszt lányok, kik félnek a városi embertől meg tartanak is az anyjukom haragjától; hanem majd megpuhitom eze-

TÁRGA.

Bátor Angyel

Elbeszélés a népeletből. . . . Irta: Nagyrévi.

(Folytatás.)

Jelige: Bocsáss meg ellenségednek.

Ekkor hozzálépett Sarga Rozál és végigsimította homlokát.

— No, fiam, András, most mindent meg fogsz tudni — mondta Rozál néne.

— De csak, nem lesznek itt ezek a . . . — akarta mondani András — . . . ven boszorkányok?

Az öreg asszonynak hirtelen valami megvilámlant az eszében és így szólt a szellemesekhez.

— Hallják kigyelmeitek, holnap estére halasztjuk el a szellemekkel való tarsalgást. Most ezeknek van valami megtudni valójuk.

Es ezek, haragos szemet vetve a jövőnyekre, morogva és bosszankodva elhagyták a Sarga Rozál házat. Elmentek mindnyájan, azonban a Feher Ilka azon ürügy alatt, hogy neki a szomszéd kis utcában dolga van, már a köz végén elvált tőlük és mindaddig, míg a többiek látták, arra tartott; később azonban visszaosont az udvarra, a házbéliek tudta nélkül.

András és Veron leültek a székre. Most Sarga Rozál leborult a földre, hosszas morgás után fölkel és az esernyős homlokát másodszer is megsimítva, még egyszer a földre borult, majd újra fölkelve a jobb tenyerét simította végig. Ezután András és Veron felé fordult és felszóltotta őket, hogy most figyeljenek, mert most kezdődik a szellem beszélgetése.

A médium, az esernyős, nagyon jól tudta, hogy mi történi körülötte. Hogy is ne! Hiszen csak tettetés volt az egész viselkedése. Mikor a Sarga Rozál végigsimította a tenyerét, tudta, hogy neki a vagylagos kérdéseknél csak az első kérdés tartalmát kell helyben hagyni és erősíteni. Sarga Rozál háromszor megkopogtatta az asztalt, mire a médium megrándult, most bujt bele az ördög.

— No, most figyeljete, — szólt Sarga Rozál, — itt a szellem.

Sarga Rozál kérdez: Komoly ügyben jött-e ide a feleletváro, avagy kíváncsiságból?

Médium: Komoly ügyben.

Sarga Rozál: Összefügg-e a házaselettel az ügy, vagy nem?

Médium: Összefügg.

Sarga Rozál: Kinek okoz gyalázatot, a férfinék-e, vagy a nők?

Médium: A férfinek.

Es így a vagylagos kérdések egész sorozatán keresztülhaladva, összehazudozott Sarga Rozál a Bátor Angyelről, a Nagy András feleségéről sokat. András ugyan nagyon jól tudta, hogy nem a szellem beszél itt, mert már a harmadik vagylagos kérdésnél kitalálta az egész mesterkedést; de maga az elmondott dolog tartalma nagy szomorúságot okozott neki. Most még csak a fiatal ur nevének megállapítása volt hátra. Itt már egy kicsit mintha érzett volna egy kis lelkiismeret-furdalást a Rozál asszony. Nagyon jól tudta, hogy ki volt az a fiatal ur, de érdekében volt neki nem megmondani az igazi nevét, de ahol érdekéről volt szó, ott beszélhetett a lelkiismeret, soha sem fogadta meg szavát.

— Hallod' fiam, a szellem nem szokta köz-

vetlenül a szóban forgó személyek nevét megmondani, (mintha talán a szóban nem forgó személyek nevet megmondta volna), hanem itt csak az abc-ből azokat mondja meg, melyek a nevet alkotják.

Sok hókusz-pókusz után a következő betűk jöttek elő az esernyős útján: á, i, k, l, p, s.

Majd ezekből újabb kukusz-pokusz után ez a név: Kiss Pal. András e név hallatára össze-rezent. Jól ősmorte e nevet. Hírhedt volt e név gazdája erkölestelen élete miatt, ki csakugyan, nem csak a ferjes asszonyokat, hanem még a fiatal, hajadon leányokat is megojtette. András egy darabig mereven nézett maga elé, azután hirtelen fölkapta a kalapját és kirohant az ajtón. Hiába kiabált utána a Sarga Rozál, hogy fizessen, hiába futott utána Veron hogy varja meg őt; hiába fenyegetett utána rossz esernyőivel az esernyős, András ment, ment, maga sem tudta hova, merre? Hajtotta őt szíve fájdalma. Mikor az út vegere ért, megállt, Visszapillantott ama az elátkozott házra, ahol egész család boldogságot feidulta az az atkozott ven boszorkány.

— Siess már jobban Mondá András az utána siető Veronnak.

— De miért hagyta ott kigyelmed azt az asszonyt? Lássá, úgy-e, hogy megmondtam én, hogy nem jó személy a maga felesége! El kell tőle válni. András először haza akart menni, hogy agyonüsse a feleséget, aki ily nagy szögyent hozott rá. De Veron visszatartotta.

— Először gyűjlek kend édes apámhoz, azután mennék kend haza s tegyen vele, amit akar.

Es András szöfölgödött és atyja háza fele iparkodtak.

ket is! Megálljon csak tényszer, lehozom a Lidit mindjárt! felkap egy porlóruhát, felmegy a masoflik emeletre és a folyosó varkorlatját porolva közeledik egy ajtó felé, melyből egy üde, esinos-lány hang éneke hallik; — két szót besúg az ajton s aztán lesurran a lépcsőn, lakásába, egy percnyire Lidi utánna. Amidőn J. kobsohn megpillantja Lidit, esettent nyelvével, mintha jó bort köstölt volna. Amit Jerzsabekné vagy tizszer magyarázott már Lidinek, azt most nyájas bátorító hangon ismétli Jakobsohn t. i. hogy halálos kár egy ilyen szép lánynak, kinek azonfelül oly gyönyörű hangja van, cselédnek maradni, közönséges cselédnek, amidőn csak rajta mulik, hogy művésznő legyen be ő e, aki hintón jár minden hova, meg 3-4 cselédet tart csupán egymagának stb.-stb.

Lidinek szinte elakad a lélekzete ezek hallatára; már ha egy ilyen „fajtos” úr mondja, akkor annak igaznak kell lennie, — de habozik még mintha egy egészséges ösztön sügná neki. „Vigyázz!”

Jakobsohn látja ezt, hisz régi praktikus, Előkötöz 4 belépőjegyet valamely harmadrangú Orfeumtól, ezeket valamint egy ezüst forintot odanyújtja Jerzsabeknének mondván: „Kedves Jerzsabeknéni! Vigye el a három kisasszonyt, vasárnap a délutáni előadásra, hadd lássák ott a művésznőket kiket mind én képeztem ki, kik mind nekem köszönhetik szerencséjüket! pá! Jerzsabeknéni, viszontlátásra!”

És Jerzsabekné dolgozik, hisz minden lány után, melyet Jakobsohnak szállít, három pengőt kap, ez csak valami? És a lányok szép egymásutánan felmondják szolgálatukat s beállítanak Jakobsohnhoz. A titkár úr egy nyomtatott szerződést irat alá velünk aztán „véletlenül” kijön a Nagysága. Nyájasan kikerdezi a lányt, vajjon hol fog

A hamis eskü.

Bátor Angyel, a szép fiatal asszony, mikor a férje hazatért elment jökor reggel, megszoptatta kis fiacskáját és elaltatta. Ezután a kertbe ment, hogy burgonyát ültessen. Szorgalmas, dolgos keze alatt csak úgy eggett a munka. Nines az a fiatal asszony, akét hozzá lehetne hasonlítani az egész faluban akár dolgosság, akár becsületesség, no meg a szépség tekintetében is. Szegény volt, az igaz, de igen szép. És épen e miatt tamadt Veron és Angyel közt a viszonytárság. Pedig hát azelőtt jöban voltak egymással Egy mulatságon, ahol Veron is jelen volt, egy asszony Veron fiúle hallatára mondogatta az ott ülő asszonyoknak, hogy nincs olyan szép leány het faluban sem, mint ez a Bátor Angyel. Nagy Veron föl se tűnik mellette. Ez volt a Fehér Ilka. Mint mikor a pulykát előlő a merög, úgy elprült a kicsinyites hallatára Nagy Veron és bosszút esküdött Angyel ellen. És ettől fogva Veron fölhasznál minden eszközt és minden alkalmat, csak hogy tönkretegy Angyelt becsületelen és hírneveben. Először is szét akarta szakítani azt a gyöngéd kapcsolatot, mely Angyel és András között volt. Nem volt a faluban olyan pletykafészék, mellyel összeköttetésbe ne lépett volna. De bármint és bárhol is kutatott rágalom és pletyka után, semmit és sehol sem hallott a Bátor Angyelről; de annál többet másokról. Parhet mulva ellilant hazuról, szülőfalujából Budapestre és ott is maradt másfel esztendeig. Egy rokonnal lakott és onnan járt a kötöszövé gyárba dolgozni. Nem azért, mintha szüksége lett volna pénzre, vagyorra, hiszen volt az apjának; hanem a megsértett hírság vette rá, hogy hagyja el özvegy apját. Meg András lakodalmára sem ment el, annyira meggyűlölte az Angyel miatt bátyját. Csak most jött haza nemrégiben. Tegnap, mikor a piacra ment és találkozott a Sárja Rozállal, valo-

lakni a kikepzés ideje alatt? s midőn a lány habozgat, hogy majd valami kvártely-asszonyhoz megy, avagy a nagybátyjának az ányához aki itt lakik Bud pesten; — a Nagysága azonnal emberszerető partfogása alá veszi a szerinte „gyámoltalan kis babát” — akit különben per „édes kisasszony” szólít; behívja saját cselédjét és méltóságteljes hangon meghagyja neki, hogy a kisasszonyt azonnal kísérje el Pospischill nagyságához. „Úgy lesz ott elaltva, édes kisasszony, hogy szülőházában sem lehetett jobban, ha én ajánlom oda!”

S ma-snap megkezdődik a tanítás! A nyájas olvasó persze azt hiszi, hogy a tanár úr a zene A. B. C-jén kezd; mint p. o. kotta olvasás, skálák, arpdzsák, trillák, szolfedzsók stb. — denogy! A tanár úr, az alairt szerződés értelmében, hat magyar népdalt tölesérezbe a lánynak, sem többet, sem kevesebbet, s ezért jár neki a tanár úrnak, egyszázötven forint honorárium!!! A szerződés: O feumtársaságokhoz maga a tanár úr közvetíti, minden szerződletesert jár neki külön husz pengő.

De a tanár úr nem siet ám a tanítással. A hat népdal belánítása legalább is két hónapot vesz igénybe, mert hat Pospischill nagyságának, időt kell engedni az új „divát” megismertetni a „mervadó” körökkel, azok protekcióját megszerezni. — A nagysága eközben bevasalja az aldozatokon nemesak a maga tútan túl paprikázott lakási és eltartási számláját, hanem a tanár úrnak is megszerzi ezalatt a „tandíjat” is, miről persze az aldozat mit sem tud.

S végre megjön mégis a nagy nap! Az eredetileg ép lelkű és ép testű falusi lány most már az erkölcsi lejtő vége felé siklott le, amidőn szerződletük egy obskurus vidéki, de legtöbbszörre balkáni orfeumhoz. A Szerződést ott kötik meg Jakobsohn irodájában! a Szerződő „igazgató” ur nyomban kifizeti Jakobsohnak a százötven forint tandíjat, meg a husz forint közvetítési díjat, de megjegyzendő, hogy a „kisasszony” ezt visszatéríteni tartozik „egyeb” jövedelméből, miután fizetést ama Orfeumban csak az urak kapnak, a „hölgyek” nem! . . .

És a Lidi, vagy Kati, vagy Zsófi bejárja mint „magyar művésznő”(!!!) a Balkánt, Kiszásziát, Egyiptomot és két három év mulván hazatér Budapestre s betoppán Jakobsohnhoz Már nem „húz” mondja, a Balkanon, Báshova szeretne szerződni! És a tanár úr nem jön zavarba; lapozgat előjegyzéseiben, a titkárja segíti! Itt ni! mehet Floridába, Buenos Ayresbe is keressék nagy hölgyeket; itt egy megkeresés Bombayból, itt egy Hongkongból, tessék válogatni.

És a szegény nő „választ”! Báshova is me-

sággal fölújult szíve az örömtől, hogy vegre valahára hallott rossz hírt a Bátor Angyelről. Újságotla is rögtön masnap a bátyjának a fiatal ur fele esetet.

És Angyel, a dolgos, fiatal menyecske nem is gondolta, hogy míg ő dolgozik, mi történik a városban, a Veroneknal. Feltűnt ugyan neki a dolog, hogy férje még most sem jön, pedig azt mondta, hogy délre itthon lesz. Pedig már öreg delután van.

Napnyugta tájban amint kitekint az utra, egy asszonyt látott lelkendezve sietni, majdnem futott.

— Mi baja Ilka néni?

— Jaj, jaj, Angyelkám, ne is kérdezd . . . Veszedelem fenyeget fiaim! — monda Ilka néni.

A szegény fiatal asszony csak meredezett. Szép, okos, éjfelete szeme kerdőleg nézett az asszonyra. És bementek a házba és omondta Angyelnek, hogy milyen nagy baj fenyegeti. Ugyanis ő volt az, aki mikor a szellemesektől elvált, visszalopódzott a Sárja Rozál hazához és a ház végenél levő bokorból tisztán hallotta az egész párbeszédet. S mikor meghallotta a Bátor Angyel nevét, meg a büntényt, be sem várta végig a párbeszédet, rögtön futott ide az Angyelhoz.

— Hát csakugyan járt nálad valaki ezelőtt 16 hónappal?

És e kérdésre megeredt a Bátor Angyel szeméből a könny, úgy, hogy Fehér Ilka azt hitte, hogy valóban bűnös.

— Hát valóban igaz Angyelkám? — És az öreg Ilka is könnyezni kezdett.

— Igen, járt hozzám, vagyis jött hozzám látogatni az én kedves Gyula bátyám, nyugtassa békében az Isten! — És erre Angyel elmondta, hogy mint fogta föl ügyét bátyjának egy gazdag milliomas ur Budapesten, ahol gimnáziumba járt

gyen, magyar földet ő többé nem lát; magyar szót, ama édes, zengzetes magyar szót ő itthon nem hallja többé, elveszett, elpusztult s a magyarok geniusza fekete fátolt borit a szerencsétlen, elesábitott, tévedt nő poraira.

Eppur si mouve . . .

„És még is mozog . . . a föld”, mondja az olasz, ha akar váralaonul, akár valami hatás folytán megindul, megmozdul valami, ami ismeretlen, vagy akár ismert okok folytán mozdulatlanságra van lenyomva, alfogó kifejezéssel: stagnálásra van karhozlatva.

Latszölag rállik ez a mi középosztályunk társadalmi helyzetere is, amely megfelelő és alkalmas erők hiányában nyugszik, iszaposodik, egyezőval: stagnál.

És hogy mennyire hibás az a felfogás, hogy p. o. a mi iparos osztályunk mozdulatlansága természetes viszonyokon alapszik, sőt, hogy képtelen mozdulni lenyomott társadalmi helyzetéből, ezen hibás felfogás, vagy impressió megsemmisítésere elég oly parányi erő is, mint Halmi Karoly iparosunk irodalmi tevékenysége.

Hogy parányinak nevezem az ő irodalmi működését, ne nehezteljen érte, mert hisz ezt a nagy irodalmi mogyokkal való összehasonlítás indokából teszem, akiknek világraszóló művei sem képesek nálunk teleházat csinálni, míg ellenben ő, egy üres órájában kigondolt mesevel, a mesébe illesztett öt hat figurális alakjával egy telezudítja a mi színházunkat, hogy — horribile dictu — kétszazan már nem kaptak jegyet és helyet.

A mese? Tökéssy Bóni (Cseri László) elgazdálkodta a vagyonát, el is iszogatta, el is karlyággatta e, y kicsit s mikor a nyakán az ekzekució, feleségü erőszakolja egyetlen leányát Probinyi (Halmi Ferenc) töt esizmadiahoz, aki hajlandó a 10 000 kor. adósságot Erzsike (Bartucz Böske) leányzó kezéért kifizetni. Dehát Dalos Pista (Halmi Karoly) is van ám a világon, aki szegény, de helyre egy legény és összeesküszik Erzsikével életre halatra, hogy egymáséi lesznek minden poklokot, apai elhetetlenségén, anyai (Holló Mariska) gyámoltalanságon, Jucka (Tóth Mariska) titkos szerelmén, Parti Panni (Németh Ferenc) nagyon is nyilt hajlamain és végül ennek és az apának árulásán köröszül is.

Ez a caab alapmeséje Köznapi történet, de ügyes leolyoltása, az erkölces, tiszta, igaz szerelem dad ira juttatása ügyes kezekre vall és nem csekély szinpadí érzéket árul el.

A melőalakok, a mese sallangjai, cifrái,

és mikor elvégezte a 8 osztályt, alig volt 17 éves a Gyula és egész 8 év alatt csak egyszer volt itthon; mikor pedig az öreg milliomas Angolorszagba költözött, magával vitte őt is, ahol Cambridge-ben tanulta a jogot. Mikor onnan hazajött, ezelőtt 16 hónappal, már teljes n vegzett es Beesben már ügyvédi irodal is nyitott. De mikor fölünk elment 16 hóval ezelőt, egy hetre távirat jött, hogy meghalt szegény Beesben. Persze, pénzünk nem volt, neki sem maradt hatra vagyona, mert mindent az ügyvédi iroda fölszerelésere fordított és így senki se volt csaladunkból a temetésén és . . . — itt heves zokogasba tört ki Angyel.

— Tudta valaki a faluban, hogy nektek ilyen tanuló testvérték is volt? — kérde Ilka asszony.

— Nem tudom, nem hiszem, hogy tudta volna valaki az öreg Szücs ta. ún kívül, mert mi szegények vagyunk és ha valakinek ilyen dolgot mondtunk volna, szemünkbe nevettek volna. Különbben is mindig távol laktunk a falutól és csak nagy ritkán tévedt be hazunkba valaki. Meg Andras sem tud róla máig se.

— Jaj fiam, — monda Ilka asszony — akkor nagy bajba sodorhat most ez az átkozott Sárja Rozál, — hogy vert volna meg engem is az Isten, mikor hozzácsatlakoztam, — de legalább csak tudta volna valaki, hogy e fiatal ur a te bátyád! Nem tudom, tudja e Sárja Rozál, hogy a te bátyád volt?

— Nem hiszem — monda Angyel.

— De különben, ha tudná is, eltagadná, verje meg az Isten. De csak bizzal a jó Istenben, majd megsegít. Csak vigyázz már magadra fiam, nehogy haragjában megüssön az urad. Isten áldjon meg! — És elment a Fehér Ilka.

— Halmi-féle típusok, — mint a cigányprimás (Danczay), Csújár János, a félművelt, tudákos eszmadia legény (Plundrik), a nagyképi törvényszoki elnök (Varady), az ügyész (Gyapjas), a furfangos prokator (Szabó), a esendő-örmester (Silye), a cigányok, börtönörök, eszmadia inasok, stb. csinálják aztán azokat a dolgokat, melyek — mint valami centrális erő — vonzzák mozgásuk körébe a hálás publikumot, mely mulat igazában, szívből, mert hisz, ni-ni...! Jól csinálja a Gyurka! Bajban van szegény Laci! Szegény Erzsike, hogy fájhat a szíve! Még olyan figurát, mint az a Feri?! De milyen pompásan énekel Némethné! Hej, mégis csak legény a talpán a Karoly! stb. stb. megjegyzések igazolják, hogy a darabon kívül a szereplők is hozzájárulnak a műkedvelői előadások állandóvá váló nagy sikereihez. De csak is így, a kettő együtt. Halmi és az ő műkedvelői, vagy a műkedvelők és az ő Halmiok! Mert így együtt alkotnak kerekét, egészet; megírják egymást és megértetik magukat. Ellenben egy magasabb irodalmi niveauon álló színdarabban ugy néznek ki a műkedvelők, — nemesak nálunk, de mindenütt széles e hazában, — mint az egyszeri parasztleány a segédjegyzői angyban, amit Kende barátomról mintázott föl magára.

A főszerepben Halmi Ferenc mint Probinyi aratott nagy sikert. Szépen oldotta meg nagy szerepét Bartucz Erzsike. Dalos Pistát eleven temperamentummal játszotta meg Halmi Karoly, a darab szerzője, csak hogy nem volt eléggé — paraszti. Emberül állta meg helyét Cseri László komoly apai szerepében, méltó partnere volt Holló Mariska, mint a mindenre rávehető feleség, anya és leendő anyós. Kellőmés jelenség volt Németh Ferencné aféle Finom Rózi szerepében, eléggé jó, erős énekszámával. Legjobban hatott Danczay a nekivaló hálás cigány-alkításával. De hát neki könnyű is volt a sora, mert neki jutott legtöbb komikus eszelekmény és beszéd. Úgyes volt Plundrik örökös bibliai idézeteivel. Varady igen jól csinálta a közönyös bíró szerepét. Kedves volt Tóth Mariska az ő reménytelen szerelmes, szende szerepében. Ellenben a börtönörök kissé túloztak, nyersegek voltak. A eszmadia inasok szintén batrak voltak egy kessé, a nagy bűn éppen nem nyomta a lelküket s nem imponált nekik Silye Zsigmond esendő-örmesteri tekintélye sem.

Egy szóval jó, kerekded előadás volt, minden ízében abonyi termék. Az érdeklődést nagyban fokozta a darabban előforduló esinos dalok, szövege szintén Halmi-tól, dalamaik Kováts Belától, miket szépen tudott érvényre juttatni Némethné és Halmi Karoly, a szerző. És ha még hozzá vesszük, hogy a zenekar is csupa abonyiakból állott ki; Radványi Emil, Várady Bela prim hegedűsök, Molnár János flötista, Kováts Bela fusharmonista, Orbán Elek nagybőgős, hát ezt aligha tudnák valahol utánuk csinálni.

Hálás is volt a hallgatóság; tapsolt, lelkesedett; érdeklődött az intelligencia is és ha ehhez vesszük a több mint 400 kor. bevételt, a sikert teljesnek, sőt tökéletesnek kell elismernünk.

Tanulást is voahatunk le belőle, azt, hogy iparosságunk egyedül maguk is tudnak produkálni fellüdüen figyelemre méltó dolgokat. Hatha még felülről elhinnék ezt, alulról pedig tudnának róla!

Az Ipartestület újonnan restaurált helyiségei sem láttak még akkora számu báli közönséget, mint amely az összes termeket, folyósókat zsufolásig megtöltötte s kedélyesen, otthonosan, családian mulatott, szórakozott kénye-kedve szerint és — ami igazán meglepő volt — a Halmi fiúk — mint házi gazdak — figyelmes, előzékeny és kiválóan ügyes kiszolgálása mellett.

Az abonyi iparos ifjuság kitelt magáért. Hánapokon keresztül tanult, próbált, küzdött és miért? Azert, hogy Halmiék fentebb emlitett parányi erejét megnövelje, feldzszaszthassa; hogy e nagy — kamasz korát elő — városnak teret földiszíthessük Kossuth apánk szobraival; hogy az Ipartestület anyagi jólétét elősegítse; hogy szellemi előrehaladásukat, nálunk ez egyetlen módon előmozdítsa; hogy tanulást tegyen az abonyi iparos osztály fejlődési és művelődési viszonyairól és bizonyoságot tegyen arról is, hogy ők immár hatalmas tényezők városunk kulturális törekvéseiben.

Csak előre!

Temesközy.

MI UJSÁG?

— **Eljegyzés.** Reen József, a népbank

egyik rokonszenves könyvelője eljegyezte Czédly Gizikét Békésen. Üdzölet.

— **Esküvő.** Dr. Busztin Gyula földink f. hó 23 án kötött házasságot Goldstein Lillyvel Budapesten. Fogadják hazulról a legszívélyesebb üdvözlötünket.

— **Arany lakodalom.** Klein József régi jó cipész mester f. hó 21-én tartotta aranylakodalmat élete párjával, mely alkalommal összesereglettek gyermekei kilenczen, u. ya mennyi vő és menyő. 29 unoka, kik közül egyik ha Kádár Rezső Amerikából jött haza e szép családi ünnepéyre. Az öreg párt Dr. Blungrund Naftali rabbi áldotta meg a töle megszokott gyönyörű beszédben.

— **Elszámolás.** A kath. olvasó együletben folyó hó 20 án tartot hal jövedelme volt 129 kor. 40 fill., ebből kiadás 53 kor. 4 fill., maradt tiszta jövedelem 76 korona 36 fillér. Felülfizettek ft. Lévay Mihály 5 kor. Varró András 50 fillér. Konez Pál. Fajka István, Knöpfler Mór. N. N. 20-20 fillér. A kath. olvasó egyület nevében

Palásthy Pál együleti elnök.

— **Meg van a második patika.** A belügyminiszter városunk második gyógytári jogát Makráncz Gyula gyógyszerésznek adományozta. A képviselőtestület ajánlata tehát nem jött figyelembe.

— **Elszámolás.** Az iparos műkedvelők által rendezett előadás összes bevétele 405 kor. 64 fill., kiadás 205 kor. 64 fill., tiszta maradvány 200 kor., melyből 100 kor. a Kossuth szoborra, 100 kor. az Ipartestület javára fordítatott.

— **Gyűlés.** A róm. kath. tanítótestület ft. Lévay Mihály apát, esperes-plébános elnöklété alatt augusztus hó 25-én délelőtt 10 óratól kezdődőleg az iskolaszék helyiségében gyűlésre jött össze, hogy megbeszéljék az új tanévre vonatkozó minidazon ügyeket, amelyekről hozott határozatok helybenhagyást vagy módosítást a legközelebbi iskolaszéki gyűléstől nyernek. Foglalkozott a testületi gyűlés a tanerők új elhelyezésével, tekintettel a felső leányosztályokra. E kérdés teljes megoldást nem nyert, miután jövőre két férfi tanerőnek nyugalomba menetelével a felső leányosztályoknak nőtanítókkal leendő betöltése ugysis aktuálissá válik s így a kézimunkatanítást az új tanévben — a saját ajánlata folytán is — Veveránné Wárlám Róza tanítónő fogja ellátni. Jelentékenyebb változás csak az ujszászi-uti iskolánál történt, ahol a III. vegyes-osztályt Veveránné tanítónő, a II. vegyes-osztályt Galló Pál, az I. leány-osztályt Tantossy Kalmán és az I. fiú osztályt Veverán István tanító fogja vezetni. Ft. Lévay apát esperes felolvasta a megyés püspök körlevelét, melynek értelmé szerint az egyházfő újból szabalyozza a gyermekek templomba járását és a tanítóknak felügyeleti kötelemét; ugyanesak jelzi az eddig tanítói nyugdíjalapra szedett 30 filleres beírásai díjak megszünését s helyette az új törvények szerint elrendeli a népiskolai tanulói könyvtár javára s a helyi körülményekhez kepest megállapított járulékok szedését. Testület elhatározta, hogy f. évi szeptember hó 1-től kezdve csekély összeget, 10 fillert fog szedni beírásokról a tanulói könyvtár javára. Foglalkozott a testülettovábbá a tankönyvek megváltoztatásával, illetve újabb rendszerű tankönyvek bevezetésével. Ezt csak az esetben fogja eszközölni, ha az új fajta tankönyvek a testület pedagógiai igényeit minden tekintetben kielégítendék. Elhatározta a testület, hogy a beírásokat szeptember hó 1-től 11-ig eszközli, 12-én pedig megkezdí a rendszeres tanítást.

— **Nyugtázás.** Az iparos ifjuság által f. hó 20 án rendezett műkedvelői előadás és táncmulatság tisztajövedelme 200 kor. volt, melynek felet 100 koronát Halmi Karoly ur behozta hozzánk a Kossuth szobor alapjávára, mely ezen összeggel 3917 kor. 01 fillerre emelkedett. Ugy Halmi urnak, mint az összes szereplőknek nemes célu faradozásukert és lelkes közreműködésükert hálas köszönetemet fejezem ki a Kossuth szobor bizottság nevében.

Temesközy Gerzson, biz. elnök.

— **Nyugtázás.** 100 azaz egyszáz koronáról, mely összeget a folyó hó 20 án tartott műkedvelői előadásból, mint a tiszta jövedelem felet az Ipartestület javára Halmi Karoly és Danczay György uraktól átvettém.

Kosztolnik János, pénztárnok.

— **Katonák Abonyban.** Szeptember 1-én a 14-ik huszárezred, 47 tiszt, 1050 legény és 1100 ló városunkba érkezik és itt egy napi pihenőt tart.

— **Műkedvelői előadás.** Derék műkedvelőnk, felbuzdulva az óriási sikeren, szeptem-

ber 11-én újra elő fogják adni Halmi Karoly sikerült színdarabját, „A szerelem győzelmé”-t, mert mintegy 200 an az első előadásra már nem kaptak jegyet és így ezen előadás valóban közkívánatra megy újból, ami mindenesetre még sikerültebb lesz, mint az első, mi hogy a némi kis lámpalázon is tul vannak. Ezt az előadást is táncmulatság fogja követni s arra már eddig is több mint száz jegy kelt el. Igazán, nem méltányolható eléggé buzgalomuk a nemes célok szolgálataban.

— **Kiesett a robogó vonatból.** Ma egy hete délután a nyugati pályaudvarról gyorsvonaton utazott baba Karcagra Mathéser Győző, az ottani Hungaria gőzmalom vezérigazgatója. Szolnok és Abony között, hogy friss levegőt szívon, kinyitotta a vasuti kocsi ajtaját és az ajtóba állt. Mathéser megszédült, kiesett a robogó vonatból és eszméletlenül terült el a földésen. Az utasok a szerencsétlenséget nem vették észre. Mathésert az örök találták meg és a legközelebbi vonattal Abonyba a kórházba hozták, hol dr. Halmi István városi tisztí orvos vette gyógykezelés alá. Agyrázkódást, jobbkar ficamodást és fején súlyos zuzódásokat szenvedett. Állapota súlyos, de talán megmenthető az életnek, mert agyrázkódásnál soha sem tudni, hogy nem lépnek e föl komplikációk, melyekkel szemben híjába minden tudomány és a legteljesmeretesebb gyógykezelés is.

— **Kérelem.** Egy gummiból és kaucsukból construalt halló eső elveszett, a szives megtalálót kéri Csapó Zsigmond annak, — illőjutalom ellenében — leendő átadására, mint hogy az másnak értéktelen tárgy.

Lisztpiaci árjegyzék.

— Flégner Géza gőzmalma heti jelentése. —

60 as liszt 33 fillér. — 0-as liszt 33 fill. — 1-es liszt 32 fill. — 2-es liszt 31 fill. — 3-as liszt 30 fillér. — 4-es liszt 27 fill. — 5-ös liszt 22 fill. — 6-os liszt 20 fill. — 7-es liszt 13 fillér kilója. — Feher rozsliszt 21 fill. — Vegyes liszt 12 fillér kilója. — Búza és rozs korpa 8 — korona mázsája. — Búzabaj 4 korona. — Söpredék liszt 7 korona 100 kilónként, csak nélkül. Tengeri: 100 kiló 13 — kor., 1 veka 3 10 korona.

Hirdetmény.

Czepléd rt. városnál a pöcegödör tisztítás és gyepmesteri állás megüresedett, erre 1910. augusztus 30 án d. e. 10 órára a gazdatanácsnoki hivatalba árlejtést hirdetek.

Dobos László
gazdatanácsnok.

Feltételek:

A vállalati idő 6 év — 1910. szeptember 20-ig terjedő idő.

Vállalkozó ovadéka 400 korona.

Vállalkozó évi díja 1600 — 2000 kor.-ig.

Bővebb felvilágosítás kedd, péntek és vasárnap délelőtt a hivatalos órák alatt a gazdatanácsnoki hivatalban szerezhető.

Eladó ház.

A Hertzka-féle ház (Gaal Miklós-utca) örökáron eladó, vagy haszonbérbe kiadó. —

Bővebbet a tulajdonosnál, ugyanott.

Egy teljesen önálló lakás, lehetőleg 4 szoba, konyha, kamra, pince, stb. mellékhelyiségekkel, kerttel öszre kerestetik. — Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Bérlet.

30 hold föld haszonbérbe vagy feléből több évre kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, az „Abony” kiadóhivatala
A B O N Y B A N.

Van szerencsém Abony város és vidéke t. közönségének b. figyelmét felhívni

könyvnyomdámra,

hol igen jutányos áron és gyorsan szerezhethők be: névjegyek, lakodalmi és bál meghívók és mindenféle nyomtatványok.

A t. közönséget tiszta, modern és pontos kiszolgálásról mindenkor biztosítva, könyvnyomdámot b. pártfogásukba ajánlván, igen tisztelt megrendelőimnek szolgálatára mindenkor örömet készen vagyok.

Kivaló tisztelettel

SZERDAHELYI JÁNOS
nyomdatulajdonos.

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva, legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos. **CASPARI FRIGYES.**
MEDGYES, 61. SZ (Nagyküküllő-m.)

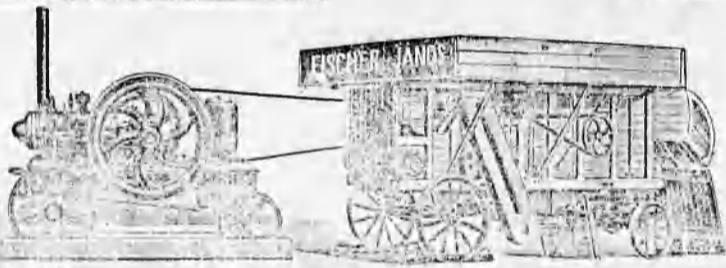
Tessék képes árjegyzőket kómi!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhetsz magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

MAGYAR VULKÁNCEMENTGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központi iroda: Budapest, Vas-utca 25. szám. — Telefon-sz. 107-16. Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi porlandcementet, Vulkánporland cementet, kitünő minőségűt, mely a porlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

FISCHEK JÁNOS mérnök, gép- és építész, Budapest
V., Nádor-utca 35. szám. Sárospatak — **TRINA.**

Cseplőkészletek
MUNKELL
eredeti svéd
nyersőajmotorés
lokomobilok
EENZIN- és
szivóca-telepek

Légmészemelő szava-
to-ság legbiztosabb
12 m
Árjegyzék és katalógus
ingyven

Ügynökök

legmagasabb jutalék mellett magyarországi elsőrendű **ablakroletta** és **zsalusia gyár** részere felvételnek. Olyanok, kik már ezen szakmában dolgoztak, előnyben részesülnek.

Ajánlatok:

Friedman Károly

butor- és redőnygyára, Pécs.

Kérem cégemet más céggel össze nem téveszteni!

Neugebauer Antal

első mezőgazdasági gépműhelye és részöntődája.
Alapított **Saját és elsőrangú magyar** Alapítványt
gépgyárak gyártmányainak nagyraktára.

Saját ház és ipartelep: 19-20

Szolnokon Tiszapart Tomori-ut 10-II.

Allandó gépkiallítás. Nagy új gépraktár. Nagy raktár borászati- és tejgazdasági cikkekben. Szivattyús kutak és fecskendők, ugy kender- és riggyanta-tömlők. — Gép- és motortulajdonosok nagy hasznára. Gőzmalom és gyárak, szeszgyár, cukorgyár, fűrészmalom, valamint gazdák, gép- és mindenféle motor-tulajdonosok figyelmébe ajánlom az általam legújabban konstruált és elkészített Magyarország és Ausztria összes tartományaira szabad 3 db gőzhengerfűró-gépet. Gőzhengerfűrészek báthol a helyszínén.

Minden rendszerű új mérlegek nagy raktára. — Mérlegjavítóknak figyelmébe! — (Tarázó) mérlegek állvánnyal és exszentrikus emelő készülékkel eladó. — Hiányos mérleg javítását, hitelesítéshez való elkészítést és szakszerű újítását méltányos árban és legrövidebb idő alatt eszközölök. Továbbá 4, 6, 8, 11* lóerejű cseplőgép és locomobil és egy Bányai csónka rendszerű 4 lóerejű álló benzin-motor is eladó.

Egy hat lóerejű kevésbé használt cseplő és ennek meghajtásához egy megfelelő benzin-, esetleg nyersolaj motor garnitúra megvételre kerestetik.

Élelmiszerek, bel- és külföldi terményeket értékesítő vállalat

Beer Sámuel és Társa

A székesfehérvári pénztárnál óvadékot elhelyezett törvényszékiileg bejegyzett magánbizományosok.

Budapest Központi Vásárcsarnok.

Iroda: Csillag-utca 1. Telefon 42-26. Sürgőny cím: Beer Csillagutca. Postatakarék Dheque számla 25153

Elfogadjuk mindenféle élelmiszeri bizományi értékesítést a legmagasabb napi árban a legjutányosabb feltételek mellett, gyors és előnyös lebonyolítással

Marhabúst, élőlt borjúkat, juhokat, bárányokat, sertéseket, füstölt kolbász árukat, nyers- és füstölt sonkát, vadakat, élő és vágott lisztitott baromfi, halakat, élő rákokat, tojást, mézet, tejfölt, vajot, tehéntúrót, juhtúrót, sajtokat, hüvelyes vetemények, mákot, paprikát, zöldségféléket, burgonyát, korai főzelékeket, gyümölcsöket, alma, barsalma, körte, szamóca, málna, pöszmété, ribiske, meggy, cseresznye, barack, szilva, görög- és sárgadinnye, esemege-szőlő, borszőlő, must, bor, stb. stb.

A küldemények címünkre: Központi Vásárcsarnok vasútállomáshoz intézendők.

Heti jelentést kívánatra küldünk és készséggel szolgálunk mindennemű felvilágosítással.

Tisztelt háziasszony!

Tudja-e Ön miért legjobb a Flégner-féle liszt? Tudja-e Ön miért legolcsóbb a Flégner-féle liszt? **A Flégner-féle mőalmi liszt azért a legjobb**, mert a legkitünőbb tiszavidéki búzából, a legmodernebb eljárással készül. **Azért a legolcsóbb**, mert a Flégner-féle lisztet nem dragitja sem szállítás, sem az eladással járó költség. — A Flégner-féle **mőalmi liszt** bármely **más lisztnél szaporább.**

Kapható:

Flégner-féle gőzalmi lisztraktár, Hunyadi-utca — Flégner-féle gőzalmi fiók lisztraktár, Szelei-út.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni Abony város n. e. közönséget, hogy könyvkötészetemet Gaál Miklós utca (özy. Kreisinger Ferencné hentes) asszony házába helyeztem át.

Kérem a n. e. közönség szíves pártfogását

Tisztelettel

Szűj László
könyvkötő.